

"משחקי מלחמה ימיים", פורסם ב"מטען", 9.7.2019

יואב הריס, עו"ד

בתוך כך, כוללות סנקציות אלו רשימה של גורמים למיניהם שזהו על ידי האיחוד האירופאי כאחראים לדיכוי האלים של אוכלוסייה אזרחית בסוריה וכן רשימה נוספת של חברות למיניהן אשר זוהו כשייכות או קשורות לאישים ולגורמים שברשימה הראשונה.

בראש הרשימה "מכבב" בשאר אל אסאד נושא דרכון דיפלומטי מספר D 1903 (למי שמתעניין) ואשר "זכה" להימנות ברשימה החל מיום 23.5.2011 "בזכות" אחריותו והרשאתו לדיכוי הברוטאלי של מפגינים.

מכאן נשאלת השאלה לאור כל האמור- מה ענייה של המיכלית *Grace 1* לאותן תקנות- סנקציות אירופאיות מינואר 2012? הרי המיכלית לא ייצאה דלק מסוריה והאיסור האמור הנו על ייבוא (רכישת) דלק מסוריה ולא על אספקתו.

מתברר, כי לא על האיסור בסחר בדלק נתפסה ה- *Grace 1*, כי אם לנוכח העובדה שהיא הייתה אמורה לספק דלק לבתי הזיקוק הסורי הידוע כ"בניאס בתי זיקוק" ובאנגלית – Baniyas Refinery company A.k.a שמקום משרדה הראשי הוא בלסקיה.

בשנת 2014 הורחבה הרשימה השנייה האמורה בתקנות הסנקציות משנת 2012 לשורה של חברות נוספות ובכללן בית הזיקוק הנ"ל אשר תואר ברשימה חברת בת של חברה בשם General Corporation for Refining and Distribution of Petroleum Products, אשר מהווה יחידה של משרד הדלק ומשאבי מינרליים הסורי (Ministry of Petroleum and Mineral Resources) ולכן ככזו, היא מספקת תמיכה פיננסית למשטר הסורי.

המיכלית *Grace 1*, הרשומה תחת דגל פנמה ואשר על פי פרסומים זרים מצויה בבעלות חברה בשם "Russian titan Shipping" שהיא חברה בת של חברה בשם "TNC Gulf" יצאה לפני 23,000 מייל ואי אלו שבועות מנמל באיראן, הקיפה את אפריקה ו"חכתה" מערבה דרך מיצרי גיברלטר בואך סוריה.

בנקודה אסטרטגית זו, על פי פרסומי ה- Guardian הבריטי, השתלטו על המיכלית כוחות קומנדו בריטים אשר פעלו בשילוב בין מסוק המנחית ונוחת על המיכלית וסירות מהירות המקיפות אותה. אנשי הצוות תושאלו והמיכלית עצמה מצויה על עוגן בסמוך לגיברלטר.

ההשתלטות עצמה נחזית כתוצר של שיתוף פעולה בריטי-אמריקאי במסגרת ה"מלחמה הקרה" המתנהלת בין ארצות הברית לאיראן, אולם מעבר לאינטרס שבהשתלטות על המיכלית, נשאלת השאלה מהו הבסיס החוקי, אם בכלל, לתפיסה שבוצעה.

התברר, כי הכוחות הבריטיים ביססו את פעולתם על לא אחרות מאשר הסנקציות אותן הטיל האיחוד האירופאי על סוריה, אי שם בינואר 2012 וזאת כתוצאה ולנוכח הדיכוי המתמשך והפרת זכויות האזרח של ממשלת סוריה.

האיחוד האירופאי התקין את Council Regulation (EU) No. 36/2012 שהן שורה של תקנות והוראות המטילות סנקציות האוסרות על אספקת תחמושת וכלי לוחמה, תוכנות מחשב הקשורות לאלו וכן האוסרות למשל על ייבוא דלק מסוריה ועל אספקת ציוד המיועד לתעשיית האיתור והפקה של מאגרי דלק לסוריה וכן איסור על העמדת כספים והלוואות הקשורים לתעשיית הדלק וייצור חשמל, בסוריה.

נכון לכעת, על פי marinetraffic.com ה-
Grace 1, עדיין נמצאת על עוגן אל מול חופי
גיברלטר. נותר אפוא לעקוב האם יהיה בנמצא
פתרון דיפלומטי או משפטי, לאירוע התפיסה.

פורסם ב"מטען", בתאריך 9.7.19

* הכותב הוא מנהל מחלקת משפט ימי, בהריס
ושות', עורכי דין

* תוכן הכתבה כללי בלבד ואינו מהווה חוות דעת
משפטית

כלומר, המיכלית *Grace 1*, "זכתה"
להשתלטות, תפיסה ומעצר מכוח "חד גדיא"
שתחילתו באספקת דלק לבית זיקוק סורי
וסופו בכך שההכנסות מזיקוק הדלק מממנות
את המשטר הסורי המצוי תחת משטר
סנקציות של האיחוד האירופאי משנת 2012 או
2014 לכל המאוחר.

זו אפוא עילת התפיסה הרשמית- אשר בוצעה
בפועל על ידי קומנדו בריטי אשר נשלח על ידי
הממלכה הבריטית-דווקא היא מכל המדינות-
לאכוף משטר סנקציות של אותו איחוד
אירופאי ממנו היא מצויה בתהליך
התנתקות...

לא ניתן להתעלם מכך שתפיסה זו (שנחזית
כ"העתק הדבק" משיטת ההשתלטות של חיל
הים הישראלי) מתכתבת עם שורה של פסקי
דינו של כבוד השופט ס' הנשיא רון סוקול אשר
קבע כי בית המשפט לימאות בחיפה מוסמך
להפעיל את סמכויותיו על פי ה- Naval Prize
Act משנת 1864 ולהורות על תפיסה, החרמה
ומכירה של כלי שייט אשר מתיימרים לפרוץ
את הסגר הימי המוטל אל מול חופי רצועת עזה
(פסקי הדין שניתנו בעניינין של הספינות/סירות
Marianne, Estelle, ו- *Zaytouna -Oliva*).

מבחינה משפטית גרידא תפיסת ה- *Grace 1*
מכוח משטר הסנקציות של האיחוד האירופאי
מנוגדת לכאורה לעיקרון חופש השייט-הזכות
למעבר תמים - אותו מבטיח "חוק המשפט
הימי"- UNCLOS, שמטעם האו"ם.

אולם, מצד שני בהחלט תישאל השאלה האם
שייט של מיכלית שיצאה מאיראן כשהיא
נושאת דלק המיועד למפעל/חברה המצוי תחת
סנקציות של האיחוד האירופאי אכן מהווה
"innocent passage", והאם הפרה של
סנקציות של האיחוד האירופאי על ידי נשיאת
דלק ליעד אסור מהווה הפרה של חוקי מדינת
החוף הרלבנטית – שכן שייט תוך הפרת חוקי
מדינת החוף אינו נחשב לשייט תמים - לפי
סעיף משנה (g) 2 של Article 19 לאמנת ה-
UNCLOS.